

FRAMLEGGNOTAT TIL FAKULTETSSTYRET

Til: Fakultetsstyret

Fra: Kjetil Taskén, direktør Bioteknologisenteret i Oslo og Norsk senter for molekylærmedisin

Sakstype: Vedtakssak

Arkivsaksnr: 2015/4271 og 2015/4532

Vedlegg: 1

Møtedato: 19.05.2015

Sakstittel: Mandat for styret for NCMM og BiO

Formål /hvorfremmes saken:

Norsk senter for molekylærmedisin (NCMM) og Bioteknologisenteret i Oslo (BiO) ble lagt til Det medisinske fakultet fra 1.4.2015 etter vedtak i Universitetsstyret av 10.3.2015. NCMM har siden opprettelsen i 2003 hatt et styre som følge av konsortieavtalen med Helse Sør-Øst, mens BiO har benyttet Molecular Life Science^{UiO} (MLS) som tilsvarende organ. Etter at MLS opphørte 1.1.2015 er det behov for å vedta mandat for et styre som omfatter begge sentre.

Saksgang:

10.3.2015: Universitetsstyret vedtar overførsel av sentrene (BiO og NCMM) til Det medisinske fakultet per 1.4.2015

25.03.2015: NCMMs styremedlemmer ble forespurt om å være styre også for BiO.

19.5.2015: Behandling av BiO/ NCMM-styrets vedtekter i fakultetsstyret

Besluttende myndighet: Fakultetsstyret

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar vedlagte mandat for NCMM og BiO.

Mandat for Styret
for
Norsk Senter for Molekylær Medisin (NCMM)
og
Bioteknologisenteret i Oslo (BiO)

Fastsatt av Fakultetsstyret, Det medisinske fakultet 19.5.2015

Formål

Norsk Senter for Molekylær Medisin (Centre for Molecular Medicine Norway - NCMM) utgjør den norske noden i et nordisk partnerskap innen molekylærmedisin som omfatter EMBL (European Molecular Biology Laboratory) og nasjonale sentre for molekylærmedisin i Danmark, Finland, Norge og Sverige (Nordic EMBL Partnership in Molecular Medicine).

NCMM skal fungere som et nasjonalt forskningssenter innen molekylærmedisin og translasjonsforskning, og skal drives og organiseres etter de prinsipper som gjelder for EMBL. Senteret skal drive fremragende forskning og fremme kompetanseoppbygging innen molekylærmedisin og translasjonsforskning, samt fasilitere omsetning av molekylærmedisinske oppdagelser til klinisk praksis.

Bioteknologisenteret i Oslo (BiO) skal drive fremragende forskning og kompetanseoppbygging innen bioteknologi og molekylærbiologi/molekylærmedisin, og fasilitere anvendelse av forskningsresultatene. BiO følger samme organisering og retningslinjer for drift som NCMM. Virksomheten i de to sentrene som er samlokalisert og med felles direktør, samordnes så langt det er mulig for å oppnå rasjonell drift og større total vitenskapelig masse.

Begge sentrene har som overordnet formål å rekruttere fremragende unge grupeledere internasjonalt, og fungere som en inkubator som bidrar til at disse etablerer og bygger opp nye forskningsgrupper med selvstendig forskningsaktivitet, god produksjon, ekstern finansiering, og hvor grupelederne utvikler seg faglig og som forskningsgrupeledere. Begge sentrene skal således være en ressurs for det omliggende miljø hos konsortiepartnerne, og nasjonalt som strategisk rekrutteringsinstrument, ved å lage gode resonansmiljøer rundt hver gruppe og gode faglige nettverk og samarbeidskonstellasjoner.

Sentrenes organisering og virksomhet

Føringer for NCMMs virksomhet er nedfelt i i) Partnerskapsavtale om Nordic EMBL Partnership in Molecular Medicine (inngått 5. Mars 2013 for perioden 2013-2022, og senere fornyelser av denne); ii) Kontrakt med Norges forskningsråd om finansiering for perioden 2015-19 med milepælsplan av 25. februar 2015, og senere fornyelser av denne; iii) Konsortieavtale mellom UiO som vertsinstitusjon og HSØ som partner av 9. Desember, 2008, og eventuelle senere fornyelser eller endringer av denne.

Føringer for BiOs virksomhet er nedfelt i vedtak i Universitetsstyret i 2002 om organisasjonsmodell og i rektoratet av 24. juni 2013 og 27. juni 2013 (og senere budsjettvedtak) om videreføring av senteret etter evaluering i 2012.

Styret skal ha ansvar for NCMM og BiOs virksomhet, inklusive ansettelse av direktør og gruppeledere, og skal videre sørge for sentrenes overordnede koordinering og fremdrift, samt fatte de nødvendige beslutninger i denne forbindelse slik at formål og målsetninger nedfelt i Vedlegg 1 og i milepælsplan i henhold til gjeldende kontrakt med Norges forskningsråd ivaretas.

Styret skal ha ansvar for økonomi og rasjonell bruk av den finansielle støtte BiO har fra UiO, og som NCMM har fra UiO, Forskningsrådet og Kunnskapsdepartementet, samt fra konsortiedeltager Helse Sør-Øst.

Styret skal bidra til et godt samarbeide mellom NCMM og de kliniske miljøene som omfattes av konsortieavtalen med Helse Sør-Øst for å sikre realisering av oppgaver og ivaretagelse av forpliktelser slik det fremgår av konsortieavtale og prosjektbeskrivelse, og for BiO med det omliggende miljø ved UiO og OUS.

Styret skal sammen med direktør ivareta samarbeid og interaksjon med paraplyorganisasjonen for de tre nordiske nodene for på den måten å bidra til koordinerte aktiviteter mellom de tre nodene og i forhold til EMBL.

Styrets sammensetning, oppnevning og linje til UiO

Styret fungerer for både NCMM og BiO.

Styret skal, i henhold til konsortieavtalen med Helse Sør-Øst, ha seks medlemmer. UiO oppnevner tre medlemmer til styret. Helse Sør-Øst oppnevner som konsortiedeltaker to medlemmer til styret. Forskningsrådet oppnevner en nasjonal representant for de øvrige universitets- og helseregioner (som kan utgå fra NCMM nasjonal referansegruppe). Konsortiedeltaker og Norges forskningsråd står fritt til å bytte ut sine styremedlemmer, men skal til enhver tid holde prosjektansvarlig og leder for NCMM orientert om hvem som representerer disse.

Sammensetningen av styret skal være slik at medlemmenes samlede kompetanse i størst mulig grad dekker sentrenes sentrale forskningsfelt. Videre skal det tilstrebes en tilfredsstillende kjønnsbalanse i sammensetningen.

UiO utpeker styrets leder blant sine representanter. Styrets leder har dobbeltstemme.

Styret innkalles med rimelig varsel, normalt ikke mindre enn en uke. Sammen med innkallingen følger saksliste og nødvendige underlag for behandlingen.

Styret fatter normalt sine vedtak ved enstemmighet. I løpende saker som ikke endrer den enkelte konsortiedeltakers rettigheter under konsortieavtalen eller kontrakten, fatter styret sine vedtak med simpelt flertall, forutsatt at minst 50% av medlemmene er representert.

NCMM og BiO innplasseres organisatorisk hos prosjektansvarlig, Universitetet i Oslo, under Det medisinske fakultet. Styret rapporterer til Dekan i overordnede saker, slik som ansettelse av direktør og gruppeledere, mens Direktøren rapporterer til Dekan i løpende operative saker. UiO står fritt til å endre denne rapporteringsveien som følge av endringer i UiOs Livsvitenskapssatsing.

Styrets kontakt hos prosjektansvarlig er: i) Dekanen ved Det medisinske fakultet; ii) Johannes Elgvin, seksjonsleder for Seksjon for forsknings- og utdanningsstøtte og internasjonalisering, Avdeling for fagstøtte.

Oppnevningsperioden for styret er fem år. Forut for UiOs oppnevning innhenter administrasjonen forslag fra UiO, Helse Sør-Øst og Norges forskningsråd.

Styrets og direktørs oppgaver

Styret har ansvar for prosessen med internasjonal utlysning, bedømmelse og ansettelse av direktør, og innstiller overfor Universitetsstyret på tilsetting. Direktør ansettes med fem års åremål med mulighet for fornyelse.

Styret skal godkjenne prosedyrer for og utlysninger av gruppelederstillinger i NCMM og BiO i tråd med EMBLs prinsipper for dette. Styret er tilsettingsorgan for forskere med funksjon som gruppeledere (se vedlegg 2).

Styret beslutter også fornyelse av funksjonstiden til grupper som evalueres etter første perioden, og forlengelse av virkeperioden til forskere med funksjon som gruppeleder (se vedlegg 2).

Styret har overordnet ansvar for sentrenes strategi, budsjetter og økonomi. Direktøren har daglig ansvar for drift av sentrene og deres økonomi. Løpende saker tas i linjen til Dekan.

Kontakten til Norges forskningsråds referansegruppe og Helse Sør-Øst ivaretas via representasjon i styret, og forøvrig via kontakt på ledelsesnivå. Styret har et særlig ansvar for å få til gode løsninger for kliniske samarbeid og bistillinger hos helseforetak.

Styret vil også, i samspill med referansegruppen/ nasjonalt styremedlem oppnevnt av Norges forskningsråd, bidra til nasjonal koordinering slik at øvrige regioner kan dra nytte av de faglige og rekrutteringsmessige muligheter NCMM representerer. Informasjonsvirksomhet og nettverksbygging vil være viktig for å oppnå den nasjonale koordineringen, og vil kunne bidra til at flere av landets universiteter og helseforetak inngår i nodens konsortieavtale. Referansegruppen kan gi råd om prosessen for ansettelser innenfor gjeldende avtaler.

Styret skal ha 4-8 møter per år avhengig av behov.

Lokalisering

NCMM og BiO er lokalisert i leide lokaler i Forskningsparken. NCMM trekker veksler på Bioteknologiserets fasiliteter, instrumenter, infrastruktur og administrasjon, og utveksling av tjenester mellom-regnes årlig mellom sentrene. UiO kan beslutte endring i lokaliseringen av BiO og NCMM, for eksempel i forbindelse med oppføringen av nytt bygg for Livsvitenskap i Gaustadbekkdalen.

Evaluering og videreføring eller terminering av sentrene

NCMM og Bioteknologiseret har etablert sitt eget Scientific Advisory Board (SAB) i samråd med EMBL, som følger nodens faglige utvikling og gir råd og evaluering av faglige strategier gjennom løpende kontakt samt besøk en gang per 12-24 måneder. SAB gir i tillegg råd i forbindelse med evaluering av forskningsgrupper og gruppeledere for fornyelse.

Norges forskningsråd sørger i samråd med EMBL for ekstern evaluering av **NCMM** hvert femte år før vurdering av forlengelse av senterets virksomhet i neste femårsperiode. Basert på evalueringen fatter Norges forskningsråd på selvstendig grunnlag vedtak om forlengelse eller terminering av sitt bidrag. EMBL kan tilbakekalle EMBL-tilknytningen gjennom oppsigelse av sin avtale, men kan ikke terminere NCMM. Helse Sør-Østs forpliktelser og myndighet i forhold til terminering er nedfelt i konsortieavtalen.

For **BiO** evaluerer UiO senteret hvert tiende år, og evalueringen behandles i relevante organer på vertsfakultetet, interfakultært, og i Rektoratet. Universitetsstyret beslutter basert på dette og innstilling fra Universitetsdirektøren om videreføring av senteret.

Vedlegg 1 – Generelle målsetninger for virksomheten i BiO og NCMM

- NCMM og BiO skal drives og organiseres etter de prinsipper som gjelder for EMBL. Dette innebærer blant annet at ingen gruppeledere får fast ansettelse, men temporære kontrakter. Gruppelederne ansettes av UiO med femårs kontrakt, bevilgning i henhold til budsjett, og mulighet for å fornye kontrakten en gang for 4 år. Samtidig kan gruppeledere i NCMM være ansatt av helseforetak i bistilling i relevant sykehus (som del av konsortieavtalen), og gruppeledere i BiO kan inneha bistillinger i relevant avdeling ved UiO der dette er mulig. Gruppeleder får dermed tilknytning til en avdeling hos en av konsortiedeltagerne utenfor senteret med de rettigheter og plikter dette medfører.
- NCMM og BiO skal styrke det internasjonale forskningssamarbeidet på fagområdet, og fasilitere utvikling av gode nasjonale og internasjonale forskningsnettverk. NCMM skal sikre at man utnytter merverdien som ligger i å delta i en organisert struktur for samarbeid mot EMBL, og med de andre nordiske nodene.
- NCMM skal særlig fokusere på sykdomsmekanismer ved ikke-overførbare sykdommer som kreft, kardiovaskulære og nervesystem-relaterte sykdommer, slik det er beskrevet i *”Initiative for the Establishment of a Nordic Molecular Medicine Research Centre in Co-operation with the European Molecular Biology Laboratory (EMBL) - Norwegian Node of Nordic EMBL-affiliated Molecular Medicine Centre in Oslo”* vedtatt av UiOs styre 11.5.2005, og av Divisjonsstyret for forskning i Norges forskningsråd 25.8.2005, og i milepælsplan i henhold til gjeldende kontrakt med Forskningsrådet.
- BiO skal fokusere faglig i henhold til *”MLS^{UiO}-notat om evalueringen av BiO til Universitetsledelsen”* utviklet av MLS som oppfølging av evalueringen av BiO høsten 2012, og oversendt Rektoratet 13.2.2013 etter høring hos relevante fakulteter.
- NCMM og BiO skal skape muligheter for å tiltrekke seg de beste talentene innen henholdsvis molekylærmedisin og bioteknologi.
- NCMM og BiO skal etablere en struktur for effektivt å omsette molekylærmedisinske og bioteknologiske oppdagelser til klinisk praksis, og hvor det er naturlig bidra til kommersialisering og industrisamarbeid.

Vedlegg 2 - Om opprettelse og nedleggelse av forskningsgrupper i BiO/NCMM og tilsetning av forskere med funksjon som gruppeledere

Stillinger som forsker med funksjon som gruppeleder utlyses internasjonalt med åpne utlysninger innen feltet relevante fagfelt i henhold til EMBLs prinsipper, normalt med deltagelse fra EMBL i den internasjonale bedømmelseskomiteen. Søkerne bedømmes etter vitenskapelig meritt og fremragenhets, internasjonal anerkjennelse i sitt felt, vitenskapelig ledelse, og egnethet som gruppeleder. Videre rangeres søkerne ut fra innpassning i NCMM eller BiOs strategi og målsetning, vitenskapelig merverdi, og teknologisk innad i sentrene og hos konsortiepartnerne. Evne og mulighet til å etablere gode samarbeidsallianser og skape synergi med gode kliniske, parakliniske og basale forskningsmiljøer hos konsortiepartnerne, på en nasjonal arena og i Nordic EMBL Partnership vektlegges også.

Direktør for NCMM og BiO fremmer forslag til kunngjøring for hver gruppelederstilling overfor styret, foreslår internasjonal bedømmelseskomite i samråd med EMBL, leder intervjuer av søkerne, utreder mulighetene for samarbeid og synergi med omliggende miljøer hos konsortiepartnerne, og fremmer forslag til innstilling overfor styret. Styret godkjenner forslag til kunngjøring og bedømmelseskomite, og tilsetter i stilling som forsker med funksjon som gruppeleder. Samtidig innstiller styret søkerne for ansettelse i bistilling i relevant fagmiljø overfor en av konsortiedeltakerne.

Det vises til gjeldende retningslinjer med kriterier for beslutning om videreføring av forskningsgruppene etter 5 år og kontinuering i funksjon som gruppeleder (henholdsvis vedtatt av NCMM styret 2.12.2009 med mindre endringer av 12.3.2013, og av BiOs Styre 9.3.2006 med mindre endringer sist bekreftet av MLS^{UiO} i 2014), samt prosedyrer for vurdering av samme av 12.3.2013 (NCMM styret) og 19.10.2007 (MLS^{UiO} for BiO).